

fældes Dom, udgaar til Dom i en af de Domstole, der dømmer alle os andre civile Mennesker her i Landet.

Jeg er ganske enig med det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen), naar han udtalte, at det var et udmærket godt Princip, at Loven haandhæves ens for alle Landets Borgere ved samme Domstol. Jeg kan huske, at da vi første Gang efter det saakaldte Systemskifte i 1901 behandlede det Retsplejereformlovsforslag, der den Gang var fremsat, havde vi ogsaa Spørgsmaalet oppe om Afskaffelse af de militære Domstole, dog ikke i saa høj Grad som Spørgsmaalet om Afskaffelse af de gejstlige Retter. Nu slipper vi her for de militære Domstole, men vi skulde gerne naa dertil, at vi ogsaa slap af med de gejstlige Retter, saaledes at vi kunde naa til det af det ærede Medlem fra Assens hyldede Princip, at alle her i Landet dømmes af de samme Domstole, og som den højt-ærede Statsminister en Gang har føjet til: og at ingen staaar saa højt, at Lovens Arm ikke kan naa ham. Jeg mindes en lille Episode fra den Tid, Mindretallet i Retsplejeudvalget kæmpede for at faa de gejstlige Domstole ud af Verden. Den daværende Justitsminister, hvis Navn jeg ikke skal nævne, kunde ikke gaa med til at afskaffe dem, og i Retsplejeudvalget kan jeg huske, at det nuværende 4de Medlem for Hovedstaden (Alfred Christensen), der den Gang hed det ærede Medlem for Københavns 3die Valgkreds, og som var Formand i Retsplejeudvalget, spurgte den daværende Justitsminister, om han da virkelig ikke paa nogen Maade kunde gaa med til at afskaffe de gejstlige Domstole. Nej, sagde Justitsministeren med den ham egne Bestemthed. Ja, det er godt nok, sagde det nuværende 4de Medlem for Hovedstaden, men kan Justitsministeren da ikke give os nogen Grund, hvorfor De ikke kan gaa med. Dertil fik han det karakteristiske Svar: Grunde? Jeg har virkelig ingen Grunde, men til den Tid — det vil sige, naar Sagen skulde behandles i Folketinget — skal jeg nok finde paa nogle. Der var den Gang for Retsplejeudvalgets Medlemmer ingen Tvivl om, at Grunden til, at den daværende Justitsminister ikke kunde gaa med til at afskaffe de gejstlige Retter, simpelt hen var den, at hans Kollega, den daværende Kultusminister, ikke paa nogen Maade vilde af med de gejstlige Retter. Nu bliver Begyndelsen altsaa gjort her med at afskaffe Særretterne, lad os haabe, at denne Begyndelse kan fortsættes paa en saadan Maade, at vi ogsaa bliver af med de gejstlige Retter, saa er vi naaet til dette, at vi har de samme Domstole til at dømme alle Mennesker i Landet, det Princip,

som det ærede Medlem fra Assens med fuld Ret anser for et saa udmærket godt Princip.

Med Hensyn til Enkelthederne skal jeg afholde mig fra at komme nærmere ind derpaa. Jeg vil indrømme, at jeg har hørt til det Mindretal i Kommissionen, der har været betænkeligt ved arbitrær Afgørelse, ved dette, at efter Afgørelse af en Mand, der ikke har nogen juridisk Uddannelse eller i det hele taget Uddannelse som Dommer, uden nogen Sagførelse eller noget som helst andet, skulde en Mand kunne anses med mørk Arrest eller Fængsel paa Vand og Brød i 10 Dage. Selv om vedkommende kan forlange en saadan Afgørelse underkastet en nøjere Prøvelse for en civil Domstol, fandt jeg det alligevel uheldigt at lægge saa stor Myndighed i Hænderne paa en enkelt Mand, især naar denne ikke har nogen juridisk Uddannelse eller Uddannelse som Dommer i det hele taget. Men det er jo muligt, at vi kan blive enige om Sagen her i Rigsdagen — jeg ønsker selvfølgelig, at denne Enighed skal gaa i den Retning, som Mindretallet i Kommissionen har sluttet sig til. Men i øvrigt kan jeg anbefale Lovforslaget til al mulig Velvillie her i Tinget.

Axel Møller: Det kan ikke nægtes, at det er noget af et Eksperiment, naar man gaar til fuldstændig at afskaffe de militære Retter. Bemærkningerne til Lovforslaget oplyser, at dette Skridt ikke er foretaget i noget andet Land. Alligevel mener jeg, at det er rigtigt, og kan henholde mig til den Begrundelse, der er givet bl. a. af det ærede Medlem, der sidst talte, nemlig Vigtigheden af, at Befolkningens Tillid til Retsplejens Upartiskhed og Sagkundskab sikres. Og jeg vil dertil føje, at naar man nu lader de borgerlige Domstole dømme ogsaa i militære Straffesager, har man ved Bestemmelserne i §§ 6—7 i Lovforslaget sikret sig, at den fornødne Fagkundskab kan være til Støde, idet man kan tilkalde militære sagkyndige ved Domsafsigelser. Jeg vil dog gerne gøre opmærksom paa, at selv om jeg erkender, at man under normale, fredelige Forhold godt kan undvære Krigsretter, kan der være ekstraordinære Omstændigheder til Stede, der gør, at man ikke kan nøjes med de almindelige borgerlige Domstole. Jeg vil her nævne Forholdene i Krigstider og ogsaa saadanne ekstraordinære Forhold, som kan fremkomme ved indre Uroligheder, der antager en saa omfattende Karakter, at Spørgsmaalet om Erklæring af Belejringstilstand kan rejses. Selv om vi alle haaber, at den Slags ekstraordinære Tilstande maa kunne undgaa,